

Historik – information om ändringar i vägledningen 2002:1 Föräldrapenning

Vägledningen uppdateras fortlöpande. Omtryck görs endast vid större ändringar eller när antalet ändringar blivit mer omfattande. Smärre ändringar arbetas in i den elektroniska versionen. I den elektroniska versionen av vägledningen framgår de *senaste* ändringarna genom att texten är markerad med grå bakgrund.

När en vägledning ändras kompletteras serienumret (årtal och ordningsnummer) med ett versionsnummer. Denna versionshantering används från och med den 1 oktober 2004. När vägledningen ändras första gången efter detta datum får vägledningen versionsnummer 1.

I denna bilaga lämnas en kort beskrivning av de sakliga ändringar som gjorts i vägledningens olika versioner. De olika versionerna presenteras i fallande kronologisk ordning – dvs. den senaste versionen redovisas först.

Version	Beslutsdatum	Ändringar kapitel, avsnitt eller bilaga
14	2017-06-15	2.1, 6.1.1, 6.5, 7.1.2, 7.2.4, 10.2.2.
13	2017-02-23	8.4.4
12	2016-05-17	8.4.4, 9.3.1
11	2015-12-14	3, 4.1, 4.3, 5.2, 5.2.2, 5.5.1, 5.8, 6.2, 6.3.1, 6.4.2, 6.5, 7.2, 7.2.2, 7.2.3, 7.3.2, 7.5, 8.1.2, 8.2, 8.3, 8.3.1, 8.4.4, 10.1, 10.2.
10	2015-07-29	5.4, 5.5.
9	2014-06-05	6.2, 6.2.2, 6.3.2, 7.2, 7.2.4, 7.3.2.
8	2013-12-10	Sammanfattningen, 3, 5.2, 5.2.1, 5.2.2, 5, 5.4, 5.4.1, 5.5, 5.5.1, 5.5.2, 6.2.2, 6.3.1, 6.3.2, 7, 7.1.1, 7.1.2, 7.1.3, 7.1.4, 7.2, 7.2.1, 7.2.2, 7.2.3, 7.2.4, 7.2.5, 7.2.6, 7.2.7, 7.3.1, 7.3.2, 7.4, 7.5, 7.5.1, 7.5.2, 8.2, 8.3, 8.3.1, 8.3.2, 9.1, 10.2.3, 11, 12.18.
7	2013-01-29	1.2, 1.2.1, 1.2.6, 4.1.1, 4.2, 5.3, 6.5, 7.1.2, 7.2, 7.2.1, 11.17.
6	2011-12-06	Förkortningar, sammanfattning, 3, 5.2.1, 5.2.2, 6.5, 7.2.1, 9, 9.1, 9.2, 9.2.1, 9.2.2, 9.2.3, 9.2.4, 9.2.5, 9.2.6, 9.2.7, 11.16, källförteckning.

5	2011-08-31	Ändring i kapitel 4 med anledning av ändring gällande förordning 883/2004 och förordning 1408/71 2011-09-01.
4	2010-10-12	Ändringar i berörda avsnitt med anledning av socialförsäkringsbalken.
3	2010-04-27	3.1, 3.2, 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3, 3.2.4, 3.2.5, 3.2.6, 3.3, 3.4, 3.4.1, 3.4.2, 3.4.3, 3.4.4, 3.4.5, 3.4.6, 4.1, 4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.2, 4.3, 5, 5.1, 5.2, 5.2.1, 5.2.2, 5.3, 5.4, 6.1, 6.1.1, 6.2, 6.2.1, 6.2.2, 6.3, 6.4, 6.5, 7.1, 7.1.1, 7.1.2, 7.1.3, 7.2, 7.2.1, 7.3, 7.3.1, 7.3.2, 7.3.3, 7.3.4, 8.1, 8.2, 8.2.1, 8.3, 8.3.1, 8.3.2, 8.3.3, 8.3.4, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4, 10, 11.1, 11.2, 11.3, 11.4, 11.5, 11.6, 11.7, 11.8, 11.9, 11.10, 11.11, 11.12, 11.13, 11.14, 11.15
2	2009-03-17	4.1, 4.2.1, 4.2.2, 5.1.1, 5.4, 5.5, 6.2.1, 6.3.4, 7.1, 7.2, 7.3.1, 7.3.2, 7.3.3, 7.3.4, 8.1, 8.4, 9
1	2006-06-20	2.3, 3.3, 4.1, 4.2, 5.2, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 7.2, 7.3, 8.11

Version 14

Vägledningen har uppdaterats med anledning av nya bestämmelser som träder i kraft den 1 juli 2017. De nya bestämmelserna handlar om begränsningar i föräldrapenningen för föräldrar som kommer till Sverige med barn vilka beskrivs i två nya avsnitt 6.1.1 samt 7.1.2.

2.1 är ett nytt avsnitt, med generell text om Intern försäkringskontroll. Avsnitt 6.5 har förtydligats med en ny text som handlar om vilken växelkurs som ska användas vid valutaomräkning. 7.2.4 är ett nytt avsnitt som beskriver hur du får fram värdet på avstådda dagar som kommit in efter fyraårsgränsen men som ska användas för tid före fyraårsgränsen.

IM 2017:036 som handlar om Dubbeldagar och utländsk föräldrapenning är inarbetat i 10.2.2 som också är ett nytt avsnitt.

Slutligen har även vissa redaktionella ändringar gjorts.

Version 13

Vägledningen har ändrats genom att beskrivningen av särskild beräkningsgrund i avsnitt 8.4.4 har förtydligats.

Version 12

Vägledningen har ändrats med anledning av att Försäkringskassan har ändrat tolkningen när det gäller särskild beräkningsgrund. Ändringen innebär att den SGI en förälder har när barnet fyller ett år ska ligga till grund för beräkningen av föräldrapenning fram till att barnet fyller två år.

Förändringar avseende den nya tolkningen har förts in i avsnitt 8.4.4.

Ett förtydligande angående begränsning av föräldrapenning vid arbetsfri tid har förts in i avsnitt 9.3.1.

Version 11

Vägledningen har ändrats med anledning av att antalet reserverade dagar för varje förälder har ökat från 60 till 90 dagar samt att grundnivån har höjts från 225 kronor till 250 kronor. Båda ändringarna gäller från 1 januari 2016.

Vi har även förtydligat avsnitten som förklarar vem som anses vara förälder respektive vårdnadshavare, adoptioner utan socialnämndens medgivande samt fördelning av dagar vid ändrade vårdnadsförhållanden.

Avsnitten som gäller förordningarna 883/2004 och 1408/71 samt nordisk konvention om social trygghet har också skrivits om.

Ett nytt avsnitt har tillkommit när det gäller att föräldrapenning inte kan betalas ut samtidigt som någon får dagersättning enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl.

Definitionen av begreppet samma tid har ändrats med anledning av domsnytt 2014:021.

Slutligen har vissa redaktionella ändringar gjorts.

Förändringar gällande synnerliga skäl är infört i kapitel 3.

Förändringar avseende tillämpning av förordning 883/2004 och 1408/71 med anledning av familjemedlemsbegrepp är infört i avsnitt 4.2.

Förändringar gällande en ny nordisk konvention om social trygghet har förts in i avsnitt 4.3.

Förändringar gällande vem som är förälder enligt föräldrabalken är infört i avsnitt 5.2.

Förändringar gällande vem som är vårdnadshavare enligt föräldrabalken har förts in i avsnitt 5.2.2.

Förändringar avseende regler gällande adoption utan socialnämndens medgivande är infört i 5.5.1.

Förändringar avseende dagersättning enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. har förts in i avsnitt 5.8.

Förändringar gällande fördelning av dagar vid ändrade vårdnadsförhållanden har förtydligats i avsnitt 6.2.

Förändringar gällande reserverade dagar med anledning av lagändring är infört i avsnitt 6.3.1, 6.4.2, 7.2, 7.2.2, 7.2.3, 7.3.2, 8.2, 8.3, 10.2

Förändringar gällande avräkning av utländsk förmån har förtydligats i avsnitt 6.5, 7.5

Förändringar gällande ändring av grundnivå är infört i avsnitt 8.1.2, 8.2, 8.3.1

Förändringar avseende ny tolkning av begreppet samma tid har förts in i avsnitt 10.1

Version 10

Vägledningen har ändrats med anledning av att Försäkringskassan korrigerat sin tolkning av huruvida en förälder har rätt till föräldrapenning även i de fall då barnet hunnit fylla åtta år före den tidpunkt då barnet påbörjat det första skolåret.

Förändringar avseende den nya tolkningen och ett förtydligande angående vad som avses med att ett barn avslutat första respektive femte skolåret är införda i avsnitt 5.4 och 5.5.

Version 9

Vägledningen har ändrats med anledning av en dom från Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2014 ref 16). Domen bekräftar tidigare avgöranden om att den som har avstått föräldrapenning senare kan återta den. Ett återtagande av föräldrapenning behöver inte ske skriftligt.

Förändringar avseende domen är införda i avsnitt 6.2, 6.2.2, 6.3.2, 7.2, 7.2.4 och 7.3.2.

Version 8

Vägledningen har ändrats med anledning av att nya bestämmelser träder ikraft för barn födda från och med den 1 januari 2014. De nya bestämmelserna innebär bland annat att antalet dagar på de olika ersättningsnivåerna fördelas jämnt mellan föräldrarna. Åldersgränsen för hur länge föräldrapenning kan tas ut för ett barn höjs till 12 år samtidigt som kravet för att vårda barn förändras. Efter fyraårsgränsen får föräldrarna bara spara 96 dagar som fördelas proportionerligt mellan dem. 240-dagarsvillkoret gäller inte efter fyraårsgränsen.

Från den 1 januari 2015 begränsas även möjligheten att ansöka om föräldrapenning retroaktivt till 90 dagar.

Förändringar avseende fördelningen av dagar per ersättningsnivå mellan föräldrarna är införda i avsnitt 7.1.1 och 8.3.

Förändringarna avseende nya åldersgränser i föräldrapenningen samt kravet på att vårda barn är införda i avsnitt 5.2, 5.2.2, 5.4.1, 7, och 12.18.

Förändringarna avseende antalet dagar efter fyraårsgränsen är införda i avsnitt 5.5.1, 5.5.2, 7.1.2, 7.2.7, 7.4 och 7.5

Förändringarna avseende proportionell fördelning av dagar och ersättningsnivåer mellan föräldrarna vid fyraårsgränsen är införda i avsnitt 7.1.3, 7.1.4 och 7.2.6.

Förändringarna avseende avstående och återtagande av dagar införda i avsnitt 7.2, 7.2.1, 7.2.2, 7.2.3, och 7.2.5.

Förändringarna avseende 240-dagarsvillkoret är införda i avsnitt 8.3.2.

Förändringen avseende avräkning av tid med föräldrapenningsförmån enligt utländsk lagstiftning är införd i avsnitt 7.5.1 och 7.5.2.

Förändringen avseende begränsningen att ansöka om föräldrapenning retroaktivt från och med den 1 januari 2015 är införd i avsnitt 3.

Förändringar som endast avser rubriker har införts i följande avsnitt 5.2.1, 8.2 och 8.3.1.

IM 2013:086 är inarbetat under avsnitt 10.2.3 .

En komplettering avseende vad som gäller om barnet har hunnit fylla 8 år när han eller hon börjar i första klass är införd i avsnitt 5.4. och 5.5.

Ett förtydligande angående adopterade barn är införd i avsnitt 5.4.1.

En ändrad tillämpning vid återtagande av dagar är införd i avsnitt 6.2.2. och 7.2.4.

Ett förtydligande avseende vad som gäller när ingen av föräldrarna har rätt till föräldrapenning är införd i avsnitt 6.3.1 och 7.3.1.

Ett förtydligande avseende vad som gäller när en förälder blir sent försäkrad för föräldrapenning är införd i avsnitt 6.3.2 och 7.3.2.

Ett förtydligande avseende vad som gäller vid uttag av hel eller del av dag på grundnivå eller lägstnivå är införd i avsnitt 9.1.

Ett förtydligande avseende vad som gäller vid utbetalning till minderårig förälder är införd i avsnitt 11.

Det generella inledande EU-avsnittet har tagits bort.

Version 7

Vägledningen har ändrats med anledning av att grundnivån höjs till 225 kronor per dag från och med 1 januari 2013.

Förändringar avseende grundnivån är införda i avsnitt 6.5, 7.1.2, 7.2, 7.2.1 och 11.17.

Med anledning av att förordning 1408/71 inte är tillämplig i samma utsträckning har det gjorts några språkliga förändringar.

Förändringar avseende förordning 1408/71 är införda i avsnitt 1.2.1, 1.2.6, 4.1.1 och 4.2.

IM 2012:021 är inarbetat under *avsnitt 6.5*.

Ett förtydligande avseende vad som menas med avslutat första skolår har gjorts under *avsnitt 5.3*.

Version 6

Vägledningen har ändrats med anledning av att båda föräldrarna, från den 1 januari 2012, har möjlighet att samtidigt ta ut föräldrapenning i 30 dagar var under barnets första levnadsår. Försäkringskassan har valt att kalla det samtida uttaget av föräldrapenning för dubbeldagar. I övrigt har endast mindre förändringar införts, se nedan.

Förändringar med anledning av lagändringen om samtidigt uttag av föräldrapenning – dubbeldagar, förändringen är införd i avsnitt 9, 9.1, 9.2.9.2.1, 9.2.2, 9.2.3, 9.2.4, 9.2.5, 11.16.

RFFS 2004:36 har ersatts av FKFS 2010:30, förändringen är införd i avsnitt, 3, 5.2.2 och 6.5.

12 kap. 7 § SFB har fått en annan lydelse from 1 juli 2011, förändringen är införd i avsnitt 5.2.1.

Ett tidigare skrivfel är rättat i avsnitt 7.2.1.

Version 5

Ändringar har gjorts med anledning av att föräldrapenning inte längre är en EU-familjeförmån från och med den 1 september 2011. Dessa är införda i följande avsnitt:

4.1.1 Förordning 883/2004 och 1408/71

4.1.2 Sammanläggning av försäkringsperioder

Avsnitt 5.3 *Barnets ålder* har ändrats genom att IM 2011:111 har arbetats in i nämnda avsnitt.

Ändringar har även gjorts med anledning av socialförsäkringsbalken. Begäran heter numera ansökan. Dessa ändringar har inte gråmarkerats.

Version 4

Ändringar gjorda med anledning av socialförsäkringsbalken.

Rättslig vårdnadshavare heter numera särskilt förordnad vårdnadshavare.

Utöver dessa ändringar har laghänvisningar i flera avsnitt ändrats så att hänvisningar görs till SFB i stället för hänvisningar till de författningar

som har upphävts när SFB trädde ikraft den 1 januari 2011. Dessa ändringar har inte gråmarkerats.

Version 3

Vägledningen har ändrats med anledning av förordning (EG) nr 883/2004. Följande ändringar har gjorts.

3.1 Allmänt om försäkringstillhörighet

3.2 EU:s samordningsbestämmelser

3.2.1 Vilka länder omfattas

3.2.2 Personkrets

3.2.3 Sakområden

3.2.4 Likvärdiga förmåner, inkomster, omständigheter eller händelser

Ny bestämmelse i 883 om att en medlemsstat ska beakta likvärdiga förmåner.

3.2.5 Sammanläggning av försäkringsperioder

3.2.6 Bestämmelser om tillämplig lagstiftning

3.3 Socialförsäkringskonventioner

3.4 Socialförsäkringslagen

3.4.1 Bosättningsbaserad försäkring

3.4.2 Bosättning i Sverige

3.4.3 Den arbetsbaserade försäkringen

3.4.4 Arbete i Sverige

3.4.5 Försäkringstid

3.4.6 Speciella försäkringssituationer

4.1.1. Förordning 883/2004 och 1408/71

Tillägg av gällande bestämmelser för förordning (EG) nr 883/2004 och hur föräldrapenningen påverkas av förordningarna.

4.1.2. Tillämplig lagstiftning

Tillägg med förordning (EG) nr 883/2004

4.1.3 Sammanläggning av försäkringsperioder

Tillägg med hänvisning till förordning (EG) nr 883/2004.

4.3 Nordisk konvention om social trygghet

Tillägg med förordning (EG) nr 883/2004 och ändrat exempel.

5.4 Barnets bosättning

Tillägg med förordning (EG) nr 883/2004

7.2.1. Föräldrapenning för de första 180 dagarna och 240 dagarsvillkoret

Tillägg om vad som gäller även för förordning (EG) nr 883/2004 samt ändringar om det tidigare EG fördraget, numera EUF, Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt som gäller från 1 december 2009.

Version 2

Indelningen och ordningen av kapitel och avsnitt har ändrats. Fler exempel har lagts till. Kapitlet om föräldraledighetslagen har tagits bort. Därutöver har följande kompletteringar och förtydliganden gjorts.

4.1 Föräldrabegreppet

Komplettering med lesbiska pars möjlighet till delat föräldraskap.

4.2.1. Rätt till föräldrapenning med krav på att vårda barnet

Förtydligande om hur omfattande den rumsliga kontakten mellan förälder och barn måste vara för att föräldern ska uppfylla kravet på att vårda barnet. Ett förtydligande har också gjorts om vad som gäller för häktade och intagna i kriminalvårdsanstalt.

4.2.2. Rätt till föräldrapenning utan krav på att vårda barnet

Komplettering med motivering till varför kvinnan har rätt till ersättning till och med den tjugonionde dagen efter förlossningen. Exempel Karin för att beskriva att en kvinna i sådant fall har rätt till föräldrapenning under högst 30 dagar.

Förtydligande med vad som avses med födelse av ett barn och vad som gäller för den biologiska mamman och blivande adoptivföräldrar om ett barn överlämnas till de blivande adoptivföräldrarna efter förlossningen. Förtydligande om att Försäkringskassans informationer till blivande föräldrar inte räknas som föräldrautbildning.

5.1.1 Flerbarnsfödelse eller adoption av flera barn samtidigt

Komplettering med vad som gäller om ett av barnen dör eller ett av de adopterade barnen fyller tio år.

5.4 Ändrade vårdnadsförhållanden

Komplettering med fördelning av föräldrapenningdagar när vårdnaden av ett barn flyttas över till en eller två särskilt vårdnadshavare.

5.5 Avräkning av ersättning enligt utländsk ersättning:

Avsnittet har förtydligats och kompletterats med RFFS 2004:36.

6.2.1 Föräldrapenning för de första 180 dagarna och 240-dagarsvillkoret

Komplettering med information om att SGI:n ska multipliceras med faktorn 0,97 vid beräkning av föräldrapenning per dag samt att inkomster upp till 10 prisbasbelopp beaktas vid beräkning av föräldrapenning.

Den del av avsnittet som gäller 240-dagarsvillkoret innehåller följande kompletteringar:

- Försäkringskassan ska utgå från den tidpunkt som är mest fördelaktigt för föräldern (beräknat datum för förlossning eller faktiskt födelse-datum) vid ställningstagande till villkoret
- SGI:n inte ska multipliceras med faktorn 0,97 vid prövning av villkoret
- vad som gäller för en förälder som omfattas av förordning 1408/71 och arbetat i ett annat medlemsland eller av Europeiska gemenskapernas sjukförsäkringssystem
- vad som gäller för en förälder som varit anställd som biståndsarbetare eller fått kommunalt vårdnadsbidrag.

6.3.4 Särskild beräkningsgrund för föräldrapenning

Förtydligande om att särskild beräkningsgrund kan bli aktuellt även före barnets ettårsdag samt för ett barn som är fött under en tid då föräldern inte omfattas av det svenska försäkringsskyddet.

Komplettering med vad som gäller för en kvinna som är registrerad partner

7.1 Uttag av hel dag eller del av dag

Förtydligande om vad som gäller vid uttag samma dag av föräldrapenning enligt sjukpenningnivå och lägstanivå.

Komplettering med att vad som gäller vid bedömning av rätten till föräldrapenning om föräldern ägnar sig åt politiska uppdrag eller har tagit emot barn för stadigvarande vård och fostran i hemmet.

Komplettering med sjukersättning och steglös avräkning.

7.2 Normal arbetstid

Komplettering med vad som gäller för dagbarnvårdares arbetstid.

7.3.1 Uttag av föräldrapenning för arbetsfria dagar

Exempel Kerstin för att visa att det är den arbetsfria tidens längd och inte föräldraledighetens längd som avgör om det finns rätt till föräldrapenning för arbetsfri tid.

7.3.2 Uttag av föräldrapenning vid semester

Komplettering med hänvisning till 3 § i semesterlagen och exempel Annelie för att beskriva rätten till föräldrapenning när arbetsfri dag ingår i semesterperioden.

7.3.3 Uttag av föräldrapenning för en föräldraledig lärare

Komplettering med vad som gäller för föräldraledig lärare.

7.3.4 Uttag av föräldrapenning vid jour och beredskap

Förtydligande om rätten till föräldrapenning vid jour och beredskap.

8.1 Föräldrapenningförmåner till båda föräldrarna samtidigt

Komplettering med att med samma tid avses samma dag och att föräldrapenning med anledning av ett barns födelse inte får betalas om det för samma barn och tid betalas en motsvarande ersättning enligt utländsk lag.

8.4 Föräldrapenning och sjukpenning

Förtydligande om vad som gäller för en förälder som har partiell sjukpenning och föräldrapenning.

9 Regeländringar och övergångsbestämmelser

Komplettering med regeländringar efter den 1 juli 2006.

Version 1

2.3 Att vårda ett barn

I avsnittet ”Sjukhusvistelse” har korrigerings av hänvisning gjorts eftersom RFFS 1998:14 har omarbetats till RFFS 2004:36.

3.3 När en förälder får alla ersättningsdagarna

I avsnittet ”En förälder saknar förmåga att vårda barnet” har begreppet sjukbidrag ändrats till tidsbegränsad sjukersättning i exemplet som handlar om Karin och Stefan.

4.1 Föräldrapenningens ersättningsnivå

– Avsnittet ”Lägstanivå” har justerats som en följd av att lägstanivån höjts till 180 kronor per dag för barn födda från och med den 1 juli 2006.

4.2 Vilken ersättningsnivå ska betalas ut?

– Avsnittet ”De första 180 dagarna enligt sjukpenningnivå” har justerats som en följd av att beräkningen av 240-dagarsvillkoret förändrats i och med höjningen av lägstanivån.

– Avsnittet ”90 lägstanivåddagar” har justerats med anledning av den höjda nivån för lägstanivåddagarna.

5.2 Normal arbetstid

I andra stycket har sidhänvisning korrigerats då tidigare sidangivelse var felaktig.

6.1 Anmälan

I avsnittet har korrigerering av hänvisning gjorts eftersom RFFS 1998:14 har omarbetats till RFFS 2005:36.

6.2 Ansökan om föräldrapenning

I avsnittet har korrigerering av hänvisning gjorts eftersom RFFS 1998:14 har omarbetats till RFFS 2004:36.

6.3 Utbetalning

Avsnitten ”Frekvens”, ”Utbetalningssätt”, ”Avrundning” och ”Utbetalning till annan än förälder” har tagits bort. Hänvisning görs till vägledningen om utbetalning av socialförsäkringsförmåner, 2005:1.

6.4 Beslutande länsorganisation

Avsnittet har ändrats vad gäller beslutande länsorganisation med hänvisning till arbetsordningen.

7.2 Socialförsäkringslagen

– Avsnittet ” Arbetsbaserad förmån” har justerats som en följd av att beräkningen av 240-dagarsvillkoret förändrats i och med den höjda lägstanivån.

7.3 Vårda barn utomlands

– Rättelse har gjorts på grund av felaktig skrivning i den tidigare vägledningen.

8.11 1 juli 2006

Avsnittet har lagts till med anledning av lagändring den 1 juli 2006.

Därutöver har text som handlade om det tidigare allmänna rådet tagits bort i inledningen. I sammanfattningen har texten justerats i enlighet med de regler som trätt i kraft den 1 juli 2006. Avsnittet som handlar om syftet med föräldraförsäkringen har uppdaterats.